

De gestolde stukken werkelijkheid van een Drentse kunstenaar

Leven en werk van Bert Kiewiet

Drents
Groningse
Dagbladen

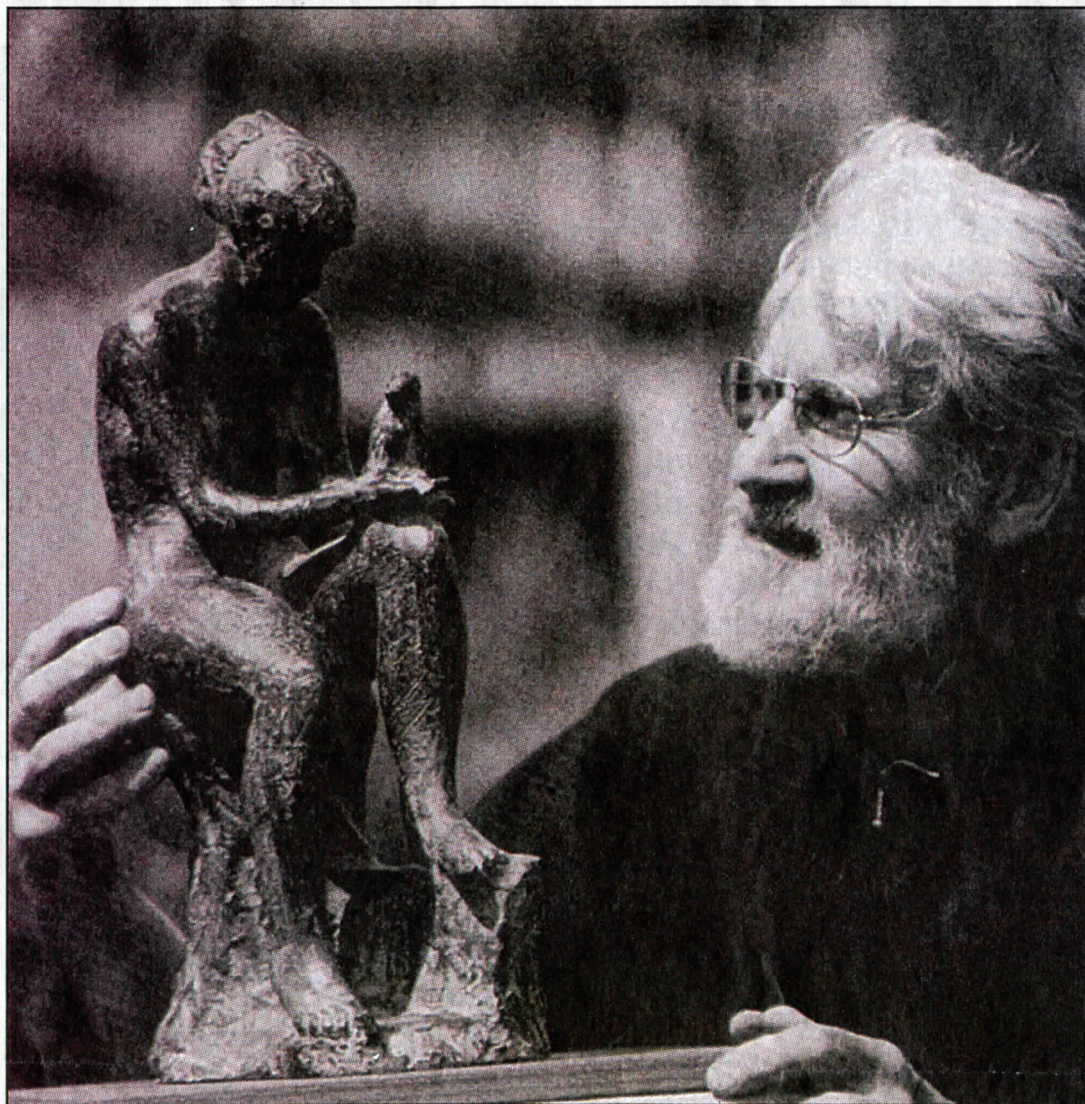
Vrijdag
12 december
1997

'Bert Kiewiet, Leven en werken/Live and work' luidt de titel van het boek (tekst Wim van der Beek) over de Drentse kunstenaar uit Mantinge. Het is onlangs verschenen en biedt een chronologisch overzicht van Kiewiets beelden gemaakt vanaf 1958. Het allereerste exemplaar werd een aantal weken geleden in Holland Michigan aangeboden aan Prinses Margriet. Dit ter gelegenheid van de onthulling van het monument 'Landverhuizers'.

Dit door Kiewiet gecreëerde cadeau van de provincie Drenthe staat nu in de stad die het 150-jarig bestaan vierde. Omdat het boek ook in Michigan wordt uitgebracht is de begeleidende tekst bij de illustraties in het Nederlands en in het Engels.

Door **Pieter Broesder**

De loopbaan van Kiewiet als kunstenaar verliep niet van een leien dak. Z'n ouders werkten niet bepaald mee en bovendien gooide de oorlog roet in het eten. Pas op vrij late leeftijd zag hij in 1975 kans zijn droom te vervullen. 'Het geheim van Bert Kiewiet is de schijnbare vanzelfsprekendheid van zijn beelden. Deze zijn zo 'levens-echt': het zijn als het ware gestolde stukken werkelijkheid. Ik heb daar veel bewondering voor', schrijft Gerrit Horstmann, de directeur van het Drents Museum. 'Toch zijn zijn beelden niet heel erg 'realistisch' of gedetailleerd uitgewerkt. De echtheid wordt slechts gesugge-

▲ Bert Kiewiet wil van stilzitten nog niets weten.

K

de kunst

met neerliggen. De kunst is of geïmagineerd of gesuggereerd. Juist door dat gedestilleerde karakteristieke stijgen ze uit boven het gemiddelde'.

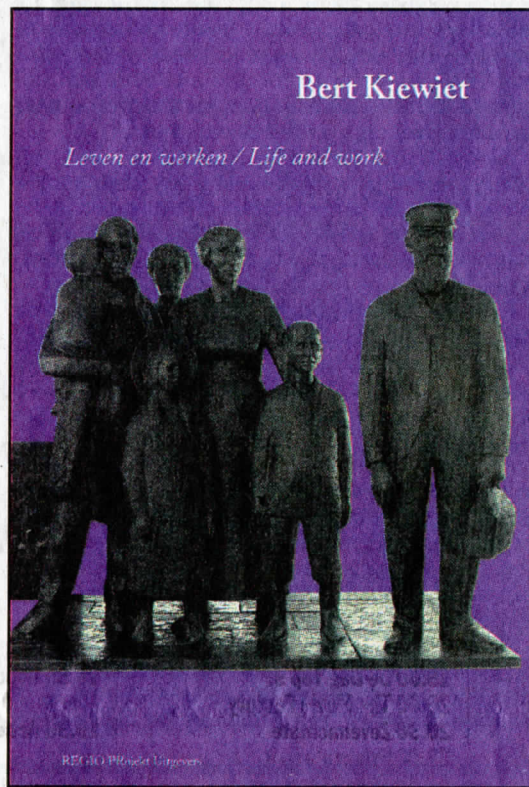
Kiewiet werd op 13 april 1918 in Amsterdam geboren. Zijn ouders kwamen uit Groningen, vader Johannes Kiewiet uit Delfzijl en moeder Alida Wilhelmina Schreuder uit Zuidbroek. Zijn eerste bouwsels fabricceert de kunstenaar in spe in de timmerwerkplaats van zijn opa in Zuidbroek. In de smederij van grootvader Kiewiet in Delfzijl krijgt hij het smeden onder de knie. Hoewel kunstzinnig aangelegd en zijn tekenleraar aan de HBS de ouders adviseert, Bert naar de Rijksacademie in Amsterdam te sturen, komt daar niets van terecht. Zijn ouders zagen het kunstenaarsschap voor hun zoon niet zitten. Een opleiding elektrotechniek aan de HTS leek ze meer geschikt. Na het eerste jaar, diende de oorlog zich aan. Bert moest opkomen, raakte in krijgsgevangenschap en zag de HTS niet weer. Hij kon in Friesland aan de slag als elektromonteur voor de firma Electron uit Breda. In 1943 trouwt hij met Riek (1920) zijn vriendin van de HBS.

Studie

De kunstenaar in Kiewiet bleef zich roeren. Hij volgde een studie reclametekenen en anatomie en maakte onder de naam Vanneau onder meer affiches en etalage-decors. Bert ziet kans onder de dreiging van dwangarbeid in Duitsland uit te komen, door bij de Parketwacht op het Paleis van Justitie te gaan werken. Daar blijft hij tot 1953. In dat jaar vraagt hij overplaatsing aan naar Amsterdam ,waar hij komt te werken op de administratie van het Gewestbureau der Rijkspolitie. In de avonduren haalt hij aan de Rijkskweekschool voor Onderwijzers de onderwijsakten in tekenen en handenarbeid. Ook volgt hij tekenlessen bij Piet Klaasse aan de Kunstnijverheidsschool, de huidige Rietveld Academie.

Wat voor hem het tij deed keren, was een bezoek aan de beeldhouwklas van Wessel Couzijn. Zo wilde hij ook verder. Geheel in de ban van het beeldhouwwerken besteedde hij nagenoeg elke vrije minuut aan zijn passie. In 1960, op 41-jarige leeftijd, krijgt hij op eigen verzoek eervol ontslag bij de Rijkspolitie (de opvolger van de Parketwacht) en krijgt een aanstelling

▲ Bert Kiewiet wil van stilzitten nog niets weten.

▲ Omslag van het boek met het beeld 'De Landverhuizers'.

Foto: Regio-Project

als leraar tekenen aan een mavo in Hoofddorp. Verder kreeg hij een benoeming van de gemeente Haarlemmermeer als adviseur voor handvaardigheidsvakken en werd hij er belast met 'creativiteitsontwikkeling'. Ook werd hij docent en later directeur-docent aan het Gemeentelijk Creativiteitscentrum de School voor Beeldende Expressie in Hoofddorp. Hij nam wat te veel hooi op de vork door ook in de avonduren les te geven aan de Volksuniversiteit te Amsterdam. Door het vele werk zag hij weinig kans zijn eigen kunstenaarsschap verder te ontwikkelen. Bovendien hadden hij en Riek (inmiddels docent Nederlands op een

mavo in Hoofddorp) een vervallen boerderij in Mantinge gekocht die moest worden opgeknapt.

Ingreep

Toen Bert in 1974 naar het ziekenhuis moest voor een kleine ingreep, kreeg hij complicaties trombose gevolgd door longembolie. Omdat hij nauwelijks herstelde en al het werk bleef liggen, raakte hij zwaar overspannen. Een jaar later werd hem eervol ontslag verleend uit al zijn betaalde functies. Aangezien de kinderen (Hans en Bertie) het huis al uit waren, koos het echtpaar Kiewiet ervoor om naar Drenthe te verhuizen.

Daar stortte hij zich volledig op het beeldhouwen naar levend model. Hij ontwikkelde een eigen methode van modelleren en vergroten in was, waarna de gereedgemaakte beelden in de Gieterij van Steylaert in brons worden gegoten. De boerderij kreeg een beeldenpaviljoen en de tuin werd geschikt gemaakt voor het plaatsen van grotere bronzen beelden.

Ter gelegenheid van zijn 75-ste verjaardag in 1993 was er een grote overzichtstentoonstelling in Utrecht. Een jaar later werd Bert ziek en moest hij worden opgenomen in het ziekenhuis van Hogeveen. In 1995 krabbelde hij weer op en ging aan de slag met uitgestelde opdrachten en nieuw werk. Dit jaar kwam het monument *De Landverhuizers* gereed en een buste van Adriaan Geerts Wildervanck en nog een aantal bronzen. Bovendien is hij begonnen met een voorontwerp in was van een beeldengroep voor de NAM. Want hoewel inmiddels behoorlijk op leeftijd, van stilzitten wil de kunstenaar nog niet weten. Van der Beek: 'Kiewiet maakt er geen geheim van betrokken te zijn. Een enkele keer kan hij de verleiding niet weerstaan van die betrokkenheid te getuigen. Maar altijd weer wint de Homo Ludens het van de neerslachtige of weemoedige mens, want Bert Kiewiet omarmt alledaagse gegevens vooral met de intentie ze in zijn kunst voorgoed boven trivialiteit uit te tillen'.

'Bert Kiewiet Leven en werk/Live and work' is een uitgave van Regio-Project Uitgevers, Groningen, prijs fl.74,95.